

POSTÁS DOLGOZÓ

A POSTÁSOK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

VIII. ÉVFOLYAM, 10. SZÁM.

ÁRA: 30 FILLÉR.

1963. OKTÓBER

KÖSZÖNTJÜK
A NAGY OKTÓBERI SZOCIALISTA
FORRADALOM
46. ÉVFORDULÓJÁT

TANÁCSKOZOTT A SZOT-PLÉNÜM

A Szakszervezetek Országos Tanácsa október 3-án és 4-én tartotta ülését. Napirendjén szerepelt: „A szakszervezetek feladatai az éves terv teljesítésében és a télre való felkészülésben”, valamint „A szakszervezetek nevelőmunkájával kapcsolatos feladatok”. A tanácskozás mindkét napirendjének határozata, a be-

számoló és a vita alapján megjelölte a tennivalókat a szakszervezeti mozgalom számára.

Szakszervezetünk központi vezetősége soron következő tanácskozásán részletesen meghatározta sajátos feladatainak az idén különös gondot fordítunk. A műszaki intézkedések mellett gondoskodnunk kell

Hogyan készültünk fel a télre?

A postaszervek téli felkészülése a munka folyamatosságának, a szolgáltatások zavartalanosságának és a postás dolgozókról való megfelelő gondoskodás érdekében történik.

Az előző évi tartós kemény tél arra figyelmeztetett bennünket, hogy a téli munka előfeltételeinek megteremtésére az idén különös gondot fordítunk. A műszaki intézkedések mellett gondoskodnunk kell

arról, hogy a dolgozók a téli időszakban is egészséges munkakörülmények között végezhessék munkájukat.

Az elmúlt évek gyakorlatának megfelelően a megyei bizottságok egy része (Hajdu-Bihar, Vas, Borsod, Baranya, Békés stb.) a télre való felkészülés feladatait külön is megtárgyalták és a mulasztásokat időben jelezték a postaszervek vezetőinek.

Az 1963/64. évi télre való felkészüléssel kapcsolatban milyen intézkedések történtek?

Fűtés

Az igazgatóságok az összes nagyobb postahivataloknál a fűtőberendezéseket felülvizsgálták, ahol arra szükség volt, a javításról gondoskodtak. Tudomásunk van arról, hogy több postaszerv fűtése még mindig nincs megoldva.

Szarvasról, a szegedi postagarázból, a Budapest 70., 78. sz. postahivatalokból például olyan jelzéseket kaptunk, hogy a kazánok javítási munkáival elkéstek. A Baja 1. sz. postahivatalnál az október első felében tartott próbafűtéskor állapították meg, hogy az egyik kazántag repedt. Mikor készült el? Időben aligha.

Az igazgatóságok folyamatosan gondoskodtak arról, hogy a kályhákat kicseréljék, javítsák és a cserékályhákat át-adják. A Szegedi Postaigazgatóság a fűtési idény megkezdéséig összesen 126, a Pécsi Postaigazgatóság pedig 55 új kályha beszerzéséről gondoskodott. A Budapest-vidéki Postaigazgatóság részére a Postavezérigazgatóság 24 000 forintos többletköltség felhasználását engedélyezte a kályhák javítására. A fűtőberendezések beszerzésével kapcsolatban esetleg felmerülő további igények kielégítését a Postavezérigazgatóság biztosítja.

A Posta Anyaghivatal ellátásába utalt postaszervek tüzelőanyagát a harmadik negyedévé végéig 60 százalékkal leszállították. A hiányzó 40 százalékat a negyedik évtizedben és a következő év első negyedében szerzik be. Az I., III. osztályú postahivatalok részére a fűtési idényre szükséges tüzelőanyagátalányok kiosztását az igazgatóságok június 30-ig biztosították. A tüzelőanyag jelentős részének beszerzése szeptember végéig megtörtént.

Tudomásunk van arról is, hogy számos kis postahivatal a tüzelőanyagát nem tudta e-ideig beszerezni. Ezen a téren a felsőbb postaszervek sürgős intézkedésére van szükség.

Az igazgatóságok felülvizsgálták a postahivatalok tüzelőanyag normáit és ott, ahol erre szükség volt, a tüzelőkeretek felemeléséről intézkedtek.

Magasépítési munkák

A legtöbb postaszervnél intézkedtek a kisebb javítási munkák (ajtók, ablakok, tető, stb.) elvégzése érdekében. Sajnos a kis postahivatalok jelentős része nem ismeri a Postavezérigazgatóság 120 310/1963. sz. utasítását, mely szerint a kisebb javítási munkákat (ablak, ajtó, kályha, stb.) 500 forint értékig saját hatáskörben elvégeztethetik. Emiatt a szükséges intézkedések elmaradtak, vagy késnek, ami saját hibájuk következménye.

Ruhaellátás

A Posta Anyaghivatal a férfi térítéses és az illetményes posztőrúhákat az érdekelte postaszervek részére már leszállította. A női térítéses és posztőrúhákat október végéig le-

szállítják. A cipők 50 százalékát már leszállították. A női cipőket azonban csak december 15-ig kaphatják meg az érdekeltek.

A harmadik évtized végéig megrendelt munkaruhákat az anyaghivatal a postaszervek részére biztosította. A téli melegruházat átvizsgálása és javítása megtörtént.

A szabadban foglalkoztatott dolgozók téli melegruha ellátásának javítására az előző évi félmillióval szemben, több mint 2,5 millió forintot fordított a posta. Ebből az összegből a szőrmes mellényeket ujjaztatni kell és a szabadban foglalkoztatott dolgozókat nem tulajdonba menő posztó munkanadrággal kell ellátni.

A szőrmes mellény ujjaztatására az igazgatóságok és központi postaszervek a szükséges intézkedéseket megtették. A posztó munkanadrágokat az anyaghivatal a postaszervek igénylései alapján osztja szét. A posztó nadrágok leszállítása október végétől folyamatosan történik és azzal elsősorban a szabadban foglalkoztatott hálózat- és kábelépítő munkásokat kell ellátni. Az ujjaztatásra alkalmas szőrmes mellényeket barna dűfűn ujjal és belső tűzésű vattabéllel látják el.

Értékelésünk szerint a szőrmes mellények ujjaztatása október végéig befejeződik. Ezen a téren nagyfokú elmaradás tapasztalható a Posta Központi Kábelüzemnél.

Munkásszállások

A postai tulajdonban levő munkásszállások állapota általában kielégítő. A nem postai tulajdonú szállásokon azonban a szükséges javítási, tatarozási munkák késnek vagy elmaradtak.

A munkásszállások kulturáltsága javult. Az igazgatóságok tervszerűen gondoskodnak az eddigi szalmazsákok és fekvőhelyek helyett megfelelő matracokról, tollpárnákról, gyapjútakarókról, illetve paplanokról. A munkásszállások részére a tüzelőanyag biztosítása van.

Melegítőital-ellátás

A szabadban foglalkoztatott dolgozók melegítőitallal való ellátásához a költségeket az igazgatóságok és központi pos-

taszervek tervükben biztosították. A melegítőital kiszolgáltatásának a téli idényben nem lesz akadály. A Járműtelepen, a Bp. 70. 72. sz. postahivataloknál, a hírlapszállítók Röck Szi-lárd utcai pihenőjében és a budapesti kisgarázsozokban pl. kb. 12 ezer adag tea kiszolgáltatására kerül sor.

A kis létszámú, szétszórta dolgozók melegítőitallal való ellátása érdekében több kezdeményezésre és öntevékenyebb intézkedésre van szükség a helyi postaszervek részéről.

Szállítóeszközök üzemeltetése

A Posta Központi Járműtelepe a felkészülési időszakban (VIII. 1-től X. 31-ig.) és után elvégzendő feladatokról intézkedési tervet állított össze. Ebben a szállítási feladatok zavartalan ellátására, különös tekintettel a decemberi csúcsforgalom zökkenőmentes lebonyolítására tettek intézkedéseket. Ilyen intézkedésekre a mozgópostakocsiknál is szükség van.

Összegezve megállapíthatjuk: a postaszervek télre való felkészülése évről évre javul. Azonban a kitűzött célt még nem mindenben és mindenhol sikerült elérni. Ez nagyrészt a postaszervek vezetőin és a helyi szakszervezeti tisztségviselőkön múlik. Sok helyen még most is a felsőbb szervek segítségére várnak.

Szakszervezeti szerveink a hátralevő rövid időben ellenőrzik, hogy a télre való felkészülésre tett intézkedések végrehajtása időben megtörtént-e. Ellenőrzik, hogy az év végi csúcsforgalom zavartalan lebonyolítása céljából milyen intézkedések történtek. Vizsgálják meg: milyen intézkedésekre van szükség a hálózat-építő részlegeknél, hogy a munkásokat minél kevesebb fagyszabadságra kelljen elküldeni. Hívják fel az illetékesek figyelmét a hálózatok előzetes (preventív) felülvizsgálására és a hibaforrások megszüntetésére.

Megfelelő intézkedésekkel gondoskodjunk arról, hogy a posta télen is zavartalanul tudja teljesíteni feladatait a dolgozók kielégítő munkakörülményeinek egyidejű biztosításával.

Maur Emil

Felavatták a 100. új postahivatalt

Október 7-én ünnepélyesen felavatták. Somosköv-falun a felszabadulás után építeti századik új postahivatalt.

Az ünnepélyes avatáson részt vett Horn Dezső, az MSZMP Központi Bizottságának póttagja, miniszter-helyettes, Buza Mártonné dr. vezérigazgató-helyettes, Alics János, a Nógrád megyei pártbizottság titkára, tal ünnepélyes avatása al-

Nagy Béláné, a Budapest-vidéki Postaigazgatóság vezetője, valamint a postafőosztály és a Bu-vig. több vezető munkatársa.

Nagy Béláné, a Budapest-vidéki Postaigazgatóság vezetője beszédében elismeréssel szólt a tervező és a kivitelező eredményes tevé-kenységéről.

— A századik postahiva-gyei pártbizottság titkára, tal ünnepélyes avatása al-

kalmat ad arra, hogy visz-szatekintsünk az eddig vég-zett munkára, de remélhe-tőleg az erőteljesebben fej-lődő postai építkezések kez-detének is tekinthetjük a mai napot — hangoztatta megnyitó beszédében.

— E hivatal az igazgató-ság területén a 10. új pos-tai építkezés. 1961-ig igen vontatottan haladt a posta-házak, illetve új hivatalok építése. Az elmúlt két év alatt öt új hivatalt adtunk át, vagyis annyit, mint amennyit 1945-től 1961-ig építettek. Jelenleg három új hivatal építése a befeje-zéshez közeledik. Még eb-ben az évben további két új hivatal építését kezdjük meg.

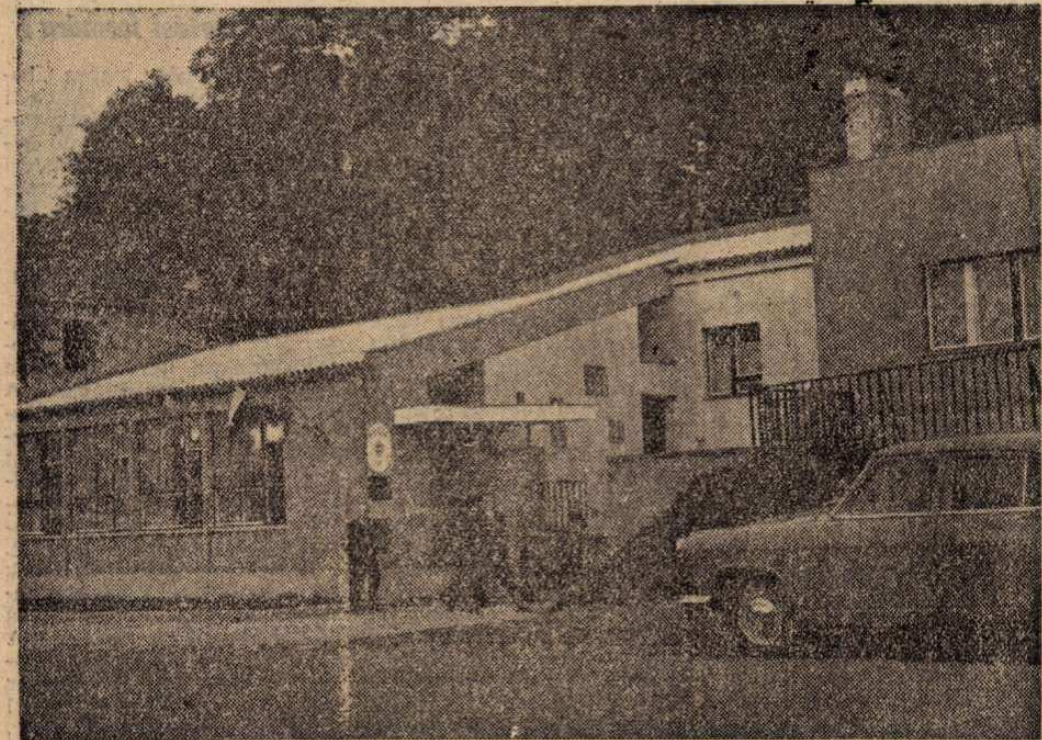
— A következő évre 10 új postaház felépítését terve-zük. Ezt az ütemet azonban még fokozni kell, mert te-rületünkön — a múlt örök-ségeként — még sok olyan hivatal van, amelyek ked-vezőtlen elhelyezésük miatt mai követelményeknek sem postai, sem munkásvédelmi szempontból nem felelnek meg. Ezeket mielőbb fel kell számolnunk és növelnünk kell az építkezések ütemét — mondotta befejezésül az igazgatóság vezetője.

A korszerű létesítményt ünnepélyes keretek között Gyóni Gézáné, a hivatal ve-zetője vette át.

— dgy —

Nagy Béláné, az igazgatóság vezetője ünnepélyesen átadja az új hivatalt

A századik új postahivatal látképe

Belga postások Magyarországon

Négy belga pos-tás kereste fel ha-zánkat a Postások Szakszervezete meghívására, hogy sport- és kulturális kap-csolatot teremtsen-ek a magyar postásokkal. A küldöttség vezetője, De Gunsch szaktárs a bruxel-lesi belga postás szakszervezet el-nöke, három tár-sával együtt ana-nak a reményé-nek adott kifeje-zést, hogy a ma-gyar és belga pos-tások rövidesen szoros kapcsola-tba kerülnek egy-mással mind kul-turális, mind sportvonalon.

Vendégeink a hévízi üdülő parkjában

Belga vendégeink megtekintették több postás üdülőt a Balaton partján. Nagy elis-meréssel nyilatkoztak a pos-tás dolgozóknak juttatott szociális juttatásokról és a festői környezetben fekvő postás üdülőkről. Meglátogatták a Budapest 62. sz. postahivatalt

is, ahol barátságosan elbeszél-gettek a hivatal dolgozóival. Reméljük, hogy ez a látoga-tás gyümölcsöző volt: a belga és magyar postás dolgozók között kialakuló kapcsolat se-gítséget nyújt majd a belga postások harcahoz,

A kezelésgépesítés helyzete a postán

A munka termelékenységének emelése, a dolgozók fizikai igénybevételének csökkentése és a közönség gyorsabb, jobb kiszolgálása érdekében egyre jobban előtérbe kerül a kezelési munkafolyamatok gépesítésének szükségessége.

A közeli évek során 3 db. nagyteljesítményű bélyegzőgépet, 3 db. utalványérvényesítő gépet, 1 db. hírlapkötegelő gépet importáltunk. Ezek a gépek a nagyforgalmú budapesti feldolgozó és felvevő hivatalokban üzemelnek, segítik a dolgozók munkáját. A főváros különböző postahivatalaiban 20 db. távbeszélő- és 10 db. levélbélyegárúsító automatát szereltek fel. 18 budapesti és 31 vidéki postahivatalban összesen 120 db. képeslapárúsító automata üzemel. Az automaták a közönség kultúraltabb kiszolgálása mellett a

felvevő munkahelyek tehermentesítését is szolgálják. Az ország több nagyforgalmú hivatalában, illetőleg távbeszélőüzemében 8 db. táviratszállító és szétosztó szalag, 48 db. csőposta berendezés és 10 db. távbeszélőjegy szétosztó berendezés segíti az anyag könnyebb, gyorsabb és termelékenyebb feldolgozását.

A múlt évben 10 db. bélyegzőgépet, 5 db. kézi bélyegadó-gépet, 1 db. levélkötegelő gépet és 1 db. asztali bélyegzőgépet vásároltunk. Ezek egy részének üzembe állítása már megtörtént, a többi pedig jelenleg még tanulmányozási célokat szolgál.

A nagy pénzfelvételi forgalmat lebonyolító hivatalok könyvelési és összesítési, továbbá

rendelt 2 db. utalványfelvevő gép is.

A szovjet posta ajándékaképpen

ebben az évben 1 db. mozgatható szállítószalaggal, levélkötegelő, bérmentesítő, valamint nagyteljesítményű bélyegzőgéppel, 2 elektromágneses levélbélyegzővel, 4 félautomata kézibélyegzővel és 2 db. érték-cikkárúsító automatával gyarapodott kezelési gépparkunk. E gépek egy részének üzembe állítása a közeljövőben megtörténik.

A Magyar Posta által kifejlesztett levélbélyegárúsító automata 500 db-os első sorozatának gyártása is folyamatban van. Ezekből budapesti hivataloknál 130, vidéki hivataloknál pedig 370 körül felszerelésre a jövő év elején. Ezen túl az automatákból vásárolt képeslapokhoz szükséges bélyegeket a feleknek nem kell a felvevőablaknál sorba állni.

A jövő évi tervekben

30 db. összeadó- és könyvelőgép, 10 db. levélkötegelő gép, 20 db. bélyegzőgép, 5-5 db. szállítószalag, és fémpenz-számláló gép beszerzése szerepel. 300 db. bélyegautomata belföldi gyártására is sor kerül. Előreláthatólag öt vidéki hivatalban építünk csőpostaberendezést. A felsorolt gépek jórésze vidéki postahivatalokhoz kerül, ahol bizonyára javítani fogja a feldolgozó hivatalok munkáját, valamint a dolgozók munkakörülményeit. A pályaudvari hivatalok anyagmozgatásának további megkönnyítésére 15 db. elektromos targonca beszerzésére is sor kerül.

Előreláthatólag a jövő évben elkészül a Budapesti 72. számú postahivatal zsákbontó-porelszívó berendezése is. Ez a létesítmény a munkakörülmények megjavítása és a dolgozók egészségvédelme szempontjából lesz jelentős.

A fenti adatokból is kitűnik, hogy a posta az anyagi lehetőségeken belül mindent elkövet azért, hogy a termelékenység emelésére és a dolgozók munkájának könnyebbé tételére irányuló célkitűzések megvalósuljanak.

Mindent megteszünk.

hogy elsősorban a nagyforgalmú hivatalokat lássuk el a leg-szükségesebb gépekkel. A soron következő években erre biztos anyagi alap áll a posta rendelkezésére, és ez jóval nagyobb is, mint az elmúlt években volt. Nagy segítséget jelent a célkitűzések elérésében a szocialista országok e téren megvalósult kölcsönös segítségnyújtása is.

Szabó Gábor
Postavezérigazgató
Szállítási ügyosztály

A szocialista üzem címért

A dunajvárosi Műszaki Fenntartási Üzem az első fél-év irányszámait 137 százalékra teljesítette. A brigádok közül kiváló munkájával és teljesítményével kimagasluk a „Szorgalom” brigád, amely vállalta, hogy 1963-ban 30 000 Ft értékű költségcsökkentés munkájával a bevételi irány-számok teljesítéséhez hozzájárul. Azon felül, hogy a brigád a szocialista brigádverseny minden pontját teljesítette, a vállalt 30 000 Ft-ot az első félévben 68 000 Ft-ra növelte. A „Szorgalom” brigád példamutató és eredményes munkájával elnyerte az okleveles szocialista brigád címet.

A Műszaki Fenntartási Üzem dolgozói, az eddigi eredményekre alapozva azt az egyöntetű határozatot hozták, hogy 1964 januárjától csatlakoznak a szocialista üzem címért folyó versenyhez.

Tóth János
levelező

Börtönbüntetés és kártérítés – gondatlanság miatt

A baleseteket megelőző munkásvédelmi előírások betartása valamennyi dolgozó érdeke. Szakszervezeti szerveink elsősorban kötelességük közé tartozik a munkásvédelmi feltételek megteremtésének ellenőrzése, a kellő intézkedések fogantatása. A kifogástalan munkásvédelem megteremtése nemcsak a dolgozók és a szakszervezet érdeke. A szakmai vezetés számára sem lehet közömbös, hogy a munkásvédelmi intézkedések elmulasztása folytán milyen anyagi és személyi károkozások következnek. Azok, akik a munkásvédelmi szabályok megtartását elmulasztják, büntetőjogi felelősséggel tartoznak, a vállalat pedig a mulasztással okozott károkért anyagi felelősség terheli — szögezi le a Munka Törvénykönyve 92. § (4) bekezdése.

Az elmúlt években számos olyan esetben kötelezte a bíróság a postát kártérítés fizetésére, amikor az elemi övrendszabályok betartásával a baleset megelőzhető lett volna.

Néhány évvel ezelőtt a Budapesti-vidéki Postaigazgatóság Váci Fenntartási Üzeme a szokályai kisvasút mellett épített áramkört. A munka a szokásostól eltérően folyt: az oszlopödröket előre kellett megásni, mivel nem állt a munka kezdetén 6 méteres oszlop rendelkezésre. A munkavezető azonban az előre megásított gödrök közül éjszaka négyet nyitva hagyott. Így történt, hogy az egyik ház előtt levő gödröbe egy leány, este a szomszédba menet beleesett, mert nem vette észre a veszélyt. A baleset következtében a leány az arcan súlyosan megsérült. Hazatértekor, láttára édesanyja elájult. A vérző arcú leány és az ájult asszony segítségére az apa orvosért szaladt. Izzalmában leányához hasonlóan járt. Esése azonban olyan szerencsétlen kimenetelű volt, hogy gerinctörést szenvedett és meghalt.

A kettős szerencsétlenségért a posta nyilvánvalóan felelős volt, mert a gödröt nem lett

volna szabad fedetlenül hagyni.

A bíróság jogerős ítéletével egyetemes kötelezte a Budapest-vidéki Postaigazgatóságot és Ujvári István alpereseket, hogy özv. S. K.-nének 1958. december 1-től kezdődően havi 350 forint járadékot fizessen. A munkavezetőt egyévi börtönbüntetésre ítélték.

M. L. a Posta Szociális Hivatalának dolgozója a Nagy-mező utcai raktárban, az oda hűst szállító W. B. gépkocsijával, a hűs felbontása közben tréfalokozott. Az M. L. kezében levő bontókészlet W. B. bal felső karjába szaladt. A sérült hosszabb ideig táppénzes állományban volt. A bíróság M. L.-t jogerős ítéletében bűnösnek mondotta ki egyrendbeli gondatlanságból okozott súlyos testi sértés büntetéseben és ezért börtönbüntetésre ítélté. Ilyen előzmények alapján az SZTK a postával szemben 43 244 forint követeléssel lépett fel, amit a bíróság megítélt. A kárt a postának azért kellett megtérítenie, mert a munkaadó felelős az alkalmazottak által okozott kárért.

N. B. postaműszerész az Erzsébet Távbeszélő Üzem géptermének gumipadló-burkolatát, glicerinnel felkent részén elcsúszott és bokáját törte. Emiatt közel fél évig táppénzes állományban volt. Az SZTK a felmerült mentőszállítási, gyógyszer és ápolási költség, valamint a kifizetett táppénz térítése címen összesen 8206 forintot követelt a postától. A bíróság jogerős ítéletében a kár megtérítésére kötelezte a postát. Ebben az esetben is azért került sor a kár postára való áthárítására, mert nem történt gondoskodás a veszélytelen közlekedés biztosítására.

Hasonló eset történt T. D. Budapest 70. sz. postahivatal volt fűtőjével is, aki a szénrel megrakott talicskát a lejtős pályán maga után húzta. Menet közben megcsúszott, elcsúszott, a szénrel megrakott talicska a lábára dőlt, és bokatörést szenvedett. Az SZTK gyógykezelési, segélyezési és járadékfizetési költségeit, a

38 194 forintot szintén a postára hárította, amelynek végrehajtása felfüggesztés alatt áll.

Ezek csak kiragadott példák, de ennél sokkal több azoknak az eseteknek a száma, amikor az illetékes bíróság a postát a kár megtérítésére kötelezte, nemcsak az SZTK-val, hanem a károsult dolgozóval szemben is.

A felsorolt esetek is jelzik, hogy a postaszervek vezetőinek felelőssége jelentősen megnövekedett és arra figyelmezteti őket, hogy a veszélyforrások időben szüntessék meg, akár a hejytelen munkamódszerekből, a munkafegyelem megsértéséből vagy a munkakörülmények technikai ellátottságának hiányából származnak azok. Rendszeresen ellenőrizték a kiadott rendeletek, utasítások, munkásvédelmi szabályok maradéktalan végrehajtását. Ha nem így cselekszenek, akkor minden esetben számíthatnak arra, hogy az illetékes bíróság — a fentiekhez hasonlóan — kártérítés fizetésére kötelezi a postát.

A bizottsági vizsgálatoknál nagy gondot kell fordítani a balesetet előidéző okok pontos felderítésére, és megállapítására, mert megszüntetésük esetén a hasonló balesetek megelőzhetők. A felelősség kérdése megnyugtató módon csak így tisztázható.

A sérültek egyetlen esetében se értsenek egyet az olyan jegyzőkönyvi megállapításokkal, amelyek a baleset bekövetkezése után teszik felelőssé, ha véleményük szerint a baleset előidézésében nem voltak vétkesek. Ha bizonyítható módon (tanúkkal stb.) igazolni tudják, hogy a baleset a posta, illetve más személyek gondatlanságából következett be, akkor eltérő véleményűket rögzítsék a baleseti jegyzőkönyvben és csak azután írják azt alá. Ez egyébként becsületbeli ügye a balesetvizsgáló bizottság tagjainak is, akik legelőbb tehetnek a balesetek valódi okainak megállapításáról, és a felelősség kérdésének tisztázásáról.

M. E.

A házi oktatás jelenlegi formája nem célravezető

A postai szakmai továbbképzésben — a rendszeres, egész napos továbbképzések mellett — a legfontosabb szerepet az úgynevezett házi oktatás tölti be, illetve kellene betöltenie.

A házi oktatás célja: a postai szolgálatot ellátó szakemberek tájékoztatása az időközben bekövetkezett változásokról. A III–VI. osztályú postahivataloknál ennek lebonyolítása úgy történik, hogy az oktatást (ahol nincs, a hivatalvezető vagy megbízottja) kéthetenként 20–60 percig tartó oktatás alkalmával ismertetik az időközben megjelent üzletszabályzati és kezelési módosításokat és általános utasításokat: felfrissít az olyan rendelkezéseket, amelyeknek ismeretére állandóan szükség van. Az oktatás munkaidőben történik. Ha erre nincs lehetőség, akkor munkaidőn túl is megtartható. Az I–II. osztályú hivataloknál valamint a főkpostáknál az oktatás egyáltalán nincs megszervezve.

Az igazgatóságok jelenleg megelégedve előre megszabják, illetve kijelölik az oktatandó anyagot. Az oktatási tevékenységet az éves hivatali szemlék alkalmával ellenőrzik. Az ellenőrzések eredményeként mi az általános tapasztalat?

A házi oktatás formálissá vált

Az előírások ellenére a legtöbb hivatalnál elmulasztják, vagy ha folyik is házi oktatás, az sem sok eredménnyel, mert legtöbbször csak az adminisztrációra ügyelnek.

A házi oktatás elmaradását

általában azzal indokolják, hogy hivatalos idő alatt a postai munka zsúfoltsága nem engedi meg, hivatalos idő utáni megtartását pedig a helyi szakszervezeti szervek nem helyeslik. Lényegében tehát az az oktatás, amely a szakmai továbbképzés egyik legcélravezetőbb eszköze lehetne, a kishivataloknál egyáltalán nem, a közép- és nagyhivataloknál pedig csak szóróanyag-szerűen folyik.

Ha feltételezzük, hogy a közép- és nagyhivataloknál

Szükség van-e egyáltalán ilyen oktatási formára?

A postás dolgozók többségének szüksége van a szakmai továbbképzésre. De ehhez meg kell találni a megfelelő formát, amely az oktatást hatékossá és rendszeressé teszi. Ehhez viszont a házi oktatás rendszerét munkaidőben rendezni kell!

Erdemes lenne megvizsgálni pl. az NDK postájánál bevált házi oktatás (ott ugyan nevezik a gyereket és szolgálati oktatásnak nevezik) rendszerét. Az NDK-ban a szolgálati oktatás hivatalos időn belül történik. A tanulás időt, valamint a tanítás helyét a hivatalok területi és egyéb adottságaitól teszik függővé. Pl. a kishivatalok vezetőit, kézbesítőit egyszerűen oktatják úgy, hogy az oktatás helyét olyan közlekedési úton jelölik meg, ahol az oda-visszatérés a legkisebb időt vesz igénybe. A kezelői szolgálatban, valamint a kishivatali vezetőknél a tanítási idő havi négy óra, vagy negyedévenként két nap. Ritkább esetben (ahol a terület szükségessé teszi) előfordul, hogy

jelenlegi formájában rendszeresen megtörténik az oktatás, akkor sem gazdaságos, hiszen a maximálisan egyórás időtartamú oktatáshoz túl nagy a „felvételési idő”. Ugyanis, amíg a dolgozók átadják az átveszt munkakörük, azzal legalább annyi idő eltelik, mint az oktatással. A hivatalvezetők éppen e nagy idővesztés miatt ellenzik ezt az oktatási formát. A szakszervezet helyi szervei pedig helyesen járnak el, amikor ragaszkodnak a házi oktatás szolgálati időn belüli megtartásához.

Jó például szolgálhatna félévenként négy napra behívják a dolgozókat. A tiszt munkakörökben foglalkoztatottak számára — hasonló feltételek mellett — az oktatási idő havonta öt óra, negyedévenként két és fél nap, fél-évenként 5–6 nap.

Jó például szolgálhatna

a szovjet posta oktatási rendszere is, ahol a szakmai továbbképzés ugyancsak igen nagy gondot fordítanak. A minősített munkakörökben — a szolgálat ellátását is figyelembe véve — időszakonként egy, sőt két hónapra is felmentik a munka alól a dolgozókat, amikor szakmai továbbképzésre berendelik őket. A szakmai továbbképzésnek nem véletlenül tulajdonítanak ilyen nagy fontosságot a nálunk fejlettebb posták. A szakmai továbbképzés általános problémáját a magyar postának is előrelép meg kell oldania — mégpedig úgy, hogy az valóban a szakképzés hatékony eszköze legyen!

Sütő István

a kézbesítő hivatalok leszámlálási munkájának megsegítésére

17 budapesti hivatalban 39 db, 20 vidéki hivatalban pedig 26 db. ugrókocsi összeadó gép, illetve könyvelőgép üzemel.

A folyó évre kiutalt 2 ugrókocsi összeadó gép, 17 db. szalagos összeadó gép, 2 db. egyéb összeadó gép, egy-egy félautomata szorzógép és összeadó-szorzógép két budapesti hivatalhoz, illetve 10 vidéki hivatalhoz, illetve igazgatósági törzshöz kerül.

Korábbi megrendelésre, ebben az évben érkezett meg Angliából 1 db. nagyteljesítményű bankjegyszámláló gép, mellyel a szükséges kísérletek még folynak. Az ilyen, vagy ehhez hasonló gépekkel a gyűjtőhivatalok, illetve olyan postai szervek munkájának megsegítését tervezzük, amelyeknél nagytömegű pénzzámlálás, vagy más papírányag egyenkénti számlálása történik. Előreláthatólag a közeljövőben megérkezik a tanulmányozási és kísérleti célra

ben az évben érkezett meg Angliából 1 db. nagyteljesítményű bankjegyszámláló gép, mellyel a szükséges kísérletek még folynak. Az ilyen, vagy ehhez hasonló gépekkel a gyűjtőhivatalok, illetve olyan postai szervek munkájának megsegítését tervezzük, amelyeknél nagytömegű pénzzámlálás, vagy más papírányag egyenkénti számlálása történik. Előreláthatólag a közeljövőben megérkezik a tanulmányozási és kísérleti célra

ben az évben érkezett meg Angliából 1 db. nagyteljesítményű bankjegyszámláló gép, mellyel a szükséges kísérletek még folynak. Az ilyen, vagy ehhez hasonló gépekkel a gyűjtőhivatalok, illetve olyan postai szervek munkájának megsegítését tervezzük, amelyeknél nagytömegű pénzzámlálás, vagy más papírányag egyenkénti számlálása történik. Előreláthatólag a közeljövőben megérkezik a tanulmányozási és kísérleti célra

Újjáválasztották a Postás Központi Újítási Tanács vezetőségét

A Postavezérigazgatóság és a Postások Szakszervezete 16 tagú társadalmi aktivistából álló Központi Újítási Tanácsot (KUT) létesített, mely 1959. március 25-én kezdte meg működését.

A tanács tagjai közül nyolc személyt szakvonalon a vezérigazgató, nyolc személyt pedig a Postások Szakszervezetének elnöksége jelölt a szakszervezet belső munkatársai és a budapesti postaszervek szakszervezeti aktivistái közül.

A tanács hatásköre

A KUT valamennyi postai és szakszervezeti szervnél ellenőrizheti az újítási ügyeket. Ennek során az újítási és az azzal kapcsolatos ügyiratokba betekinthet, azokról másolatot, kivonatokat készíthet.

A bejelentés vagy ellenőrzés tudomására jutott tényeket megvizsgálja, és észrevételeit, javaslatait a vizsgált szerv felettes szakmai vagy szakszervezeti szervéhez továbbítja, nyilvántartja, elintéztetés figyelemmel kíséri, szükség esetén sürgeti, és az eredményről a szervet írásban tájékoztatja.

Figyelemmel kíséri a kiosztott propagandahitelek és egyéb, az újítással kapcsolatos költségek helyes elosztását, célszerű felhasználását. Segítségnyújt a propagandával kapcsolatos tapasztalat-cserék, ankétok, előadások, kiállítások szervezésénél. Újítás esetén gondoskodik a tájékoztató szolgálat megszervezéséről. Lehetővé teszi, hogy meghatározott helyen és időpontban a hozzá forduló újítási és találmányi ügyekben megfelelő szakmai és jogi tanácsot, segítséget kapjanak.

A tanács foglalkozik az újítási mozgalom, a SZUB-ok (szakszervezeti újítási bizottságok) és az újítási előadók rendszeres segítésével, az újítási előadók versenyének, továbbá az országos és helyi beszámoló szervezésével.

A tanács feladatát az elmúlt négy év alatt — az adott körülményeket is mérlegelve — eredményesen oldotta meg. Működése során népszerűvé és ismertté vált a postás újítók és a feltalálók körében. A különböző szervek is sok esetben

ben kérték segítségét, támogatását.

Az új vezetőség

A KUT első elnöke több mint négy éven át Magyarosi István, a Budapesti Távbeszélő Igazgatóság dolgozója volt, aki nyugdíjazása során megvált az elnöki tisztiségtől. Magyarosi István munkáját mindig kitartó szorgalommal és kedvvel végezte az újítomozgalom fejlesztése és az újítók segítése érdekében.

A tanács az október 4-i ülésén a működési szabályzat értelmében saját soraiból új vezetőséget választott.

Elnök: Holló László, a Budapesti Távbeszélő Igazgatóság alközponti üzemének vezetője.

Elnökhelyettes: Székér Ferenc, a Posta Kísérleti Intézet tudományos osztályvezetője.

Titkár: Havas István, a Helyközi Távbeszélő Igazgatóság újítási előadója lett.

A tanács tagjai

Az elmúlt évek során a tanács tagjai sorában is több személyi változás történt, mivel közülük jó néhányan — szakmai elfoglaltságukra való hivatkozással — a tanács munkájában csak időközönként tudtak részt venni, és ezért rájuk az újítomozgalomban, a feltaláló tevékenység újszerű feladatainak megoldásánál számítani nem lehetett.

A tanács jelenlegi tagjai a következők:

Dr. Dávid Andor (Bu-Vig.), Egyházi Lajos (Tig.), Faragó László (POTI), Iványi Gábor (VIG), Költő György (VIG), dr. Kubinyi István (TIG), Mandják Tibor (VIG), Nagy Ferenc (VIG), Polgár István (PESH), dr. Ramocsai László (VIG), dr. Szekeres Emil (VIG), Török Ferenc (TIG), Vadas László (HTI).

A tanács munkájának megjavítása érdekében továbbra is szoros kapcsolatot tart fenn a szakszervezet budapesti bizottsága mellett működő újítási albizottsággal, ezenkívül — munkaterve alapján — még ebben az évben átdolgozza működési szabályzatát. Az ügyek gyorsabb és eredményesebb intézése céljából pedig munkacsoportokat alakít tagjaiból.

H. I.

POSTÁS HÉTKÖZNAPOK

Válasz cikkünkre

A Postás Dolgozó szeptemberi számának „A termelési tanácskozáson elhangzott javaslatok, bírálatok nyomában” című cikke többek között megállapítja, hogy a Belvárosi Távbeszélő Üzem összevont termelési tanácskozásán az előző termelési tanácskozáson elhangzott javaslatok és észrevételek sorsáról azért nem tudtak számot adni, mert a távbeszélő igazgatóság nem válaszolt azokra. Együttal tanácsolja, hogy a tervosztály

fogja össze és ellenőrizzé a válaszadást.

A megállapítás, s így a bírálat is helyes!

A cikk megjelenése után kiderítettük, hogy a Belvárosi Távbeszélő Üzem által felterjesztett termelési jegyzőkönyvi kivonatra csupán telefonon közölte válaszáat az anyaggazdálkodási osztály, s az írásbeli válaszadást a Belvárosi Távbeszélő Üzem részéről nem reklamázták. Az üzemről bekért másolat alapján az írásos választ a III. negyedévi termelési tanácskozásokra adták ki együtt intéztük el.

Helyesnek tartjuk a cikk azon megállapítását is, hogy a válaszadást a tervosztály fogja össze, és megtörténtet ellenőrizzé. Ezt a rendszert már a f. év augusztusában tartott termelési tanácskozásoknál újra bevezettük. Az 1962. évi ugyanis szintén a tervosztály fogta össze a válaszadásokat, azonban az 1962/1961. MT-SZOT határozat alapján újjászervezett munkaversenyek és termelési tanácskozások rendjéről szerveink részére kiadott 5546/1962. sz. Tájékoztatóban, a szakszervezet budapesti bizottságával egyetértésben úgy rendelkeztek, hogy az egyes felmerült kérdések tisztázását szerveink közvetlenül a tárgy szerinti illetékes igazgatósági osztálytól kérjék. Ezzel gyorsabbá és bürokráciamentessé kívántuk tenni az ügyintézt. E törekvésünk nem járt eredménnyel, s így a bírálat nyomán visszatértünk az 1962. év előtti gyakorlatra, amit szöveileg már a III. negyedévi érvényesítettünk, és írásban a 45 502/1963. sz. utasításban rögzítettünk.

Ismételten hangsúlyozni kívánjuk: A bírálat helyes és jogos volt. Biztosak vagyunk abban, hogy a szakszervezet budapesti bizottságával együttműködve, ez a cikk és az azt követő intézkedések hozzájárulnak a termelési tanácskozások eredményességéhez, a munkaverseny-mozgalom további fejlődéséhez.

Császár Károly,
az igazgatóság vezetője

M. Gy.

Karsai József két pere

latták a főkapitányságon. A keze azóta nyomorék, a homlokán ott a boxerek nyoma. De a jegyzőkönyvet nem írta alá.

— Nagy pöröm volt. A státiális bíróság aznap tizenkét halálos ítéletet hozott. Az ügyész azt mondta nekem: „Tanulja meg, hogy a politika nem a magajaitknak való, és ne cseresznyézzon a nagy emberekkel egy tából, mert azok ügyis visszaköpi a magját.” Igenis, így mondta.

Öt évet kapott. A postától elbocsátották. Karsai Józsi bácsi ezt a pörét elvesztette. De az ítéletből, az ügyész tanácsaiból nem okult. Amikor amnesztiával kiszabadult, bekapcsolódott az illegális pártmunkába. Heten kezdték a rákoskésztűri pártszervezetben, háromszázan lettek. Közben alkalmi munkából élt.

Leülepedtek már az emlékei, a verések, az éhezés, a harctéri megpróbáltatás nem ébreszt már benne különösebb érzelmeket. Nem tetszeleg a mártír pózában. Egyszerű, kedves, megható nyolcvanéves öregember. Tiszteletet kell. A hangja nyugodt, majdnem részvéttel.

Hálával gondol azokra, akik 1945 után segítettek, hogy talpra álljon. Papirok közt motoz, hivatalos iratok, magánlevelek. „Segitünk, segítünk.” Viszszavazik a postához, beszámítják a huszonöt esztendő. Dolgozik: portás, kisegítő, „Segitünk, segítünk.” Rokkantsági nyugdíjat kap. Szobakönyhás lakása van Győrben, a Kisfaludy utcában. A fia tanulnak, a felesége dolgozik. Három évvel ezelőtt a szakszervezetünk közbenjárásával, munkaszabályozási munkájára való tekintettel nyugdíját is fel-emelték. „Segitünk, segítünk”.

A második pert nem vesztette el. Ebben nem a bíróság, hanem a történelem mondta ki az ítéletet.

1959. március 21-én a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa Karsai Józsefnek a

Amíg beszélgetünk, mindig a kezét néztem. Ráncos, halványbarna már rajta a bőr, az ujjai vékonyak, a végük behajolt, ellaposodott. Nádpálcával verte széjjel egy detektívfelügyelő. Azt a kezét, a balkezét nyújtja. A másikat nem nyújthatja, mert bűn. Rendőrök útseitől bűnül meg 1919-ben, a kommun bukása után.

— Nagy pöröm volt — mondja, és mesél. Sérült keze a nadrág zsebében.

A „bűne”, amiért perre került a sor, nem nagy. Budapestről, a 4. sz. postahivatalból vonult be az első világháborúba. Nyomor, nélkülözés, kórház, hadifogság.

— Emlékszik arra, amikor kitört Oroszországban a forradalom?

A szeme megfényesedik. Kicsit akadovva, rendszertelenül buknak ki szájából a szavak. Az emlékek szorongatják egymást, nehezen igazodnak logikus rendbe.

— Murmanszkban dolgoztunk egy vasúti építkezésen. Október vége felé egyik nap pánclvonat jött. A mozdony oldalára nagy betűkkel rá volt írva magyarul és oroszul: „Üdvözlégy dicső, szabad Oroszország!” De szép is volt az! Akkor tudtuk meg, hogy for-

radalom van. A vonattal matrózok jöttek, legrázták, összefogdosták a cári katonákat, akik őrizték minket. Bezárták a vagonokba és elvitték őket. Nekünk meg azt mondták, hogy szabadok vagyunk. Moszkvába mentem, és Kun Béla mellett a rendfenntartó osztályban harcoltam a fehérek ellen. Akkor már tagja voltam a bolsevik pártnak. 18 tavaszan azt mondta Kun elvtárs, hogy aki akar, menjen haza Magyarországra, mert otthon is szükség lehet ránk.

Hazajött. A posta nyugdíjazta betegsége miatt. Házmester lett Hollán Miklós államtitkárnál.

— Hollán Miklósnak volt egy nyomorék fia. Tolókosiban szoktam sétáltatni. Egyszer a kocsit megakadt egy kőben az utcán. Amikor odahajoltam, hogy elvegyem az útból, korbáccsal arculított. Kiborítottam a kocsiból, és ott hagytam. Ezért az öreg Hollán hazátlan, bitangnak nevezett. Ez járt ki az Oroszországból hazatért hadifogoly-nak.

Amikor megindult az antant támadása a proletárhatalom ellen, Karsai József beállt a Vörös Hadseregbe. Augusztus elején a románok letartóztatták. Detektívek val-

Mit olvassunk?

Bjallik, G. L.:
SZINES TELEVIZIO

E könyv szerzője a fekete-fehér televíziótechnika alapjait már ismerő olvasókhöz szól. Rövid történelmi áttekintés után ismerteti a színes televízió fizikai mibenlétét és a korszerű színes televíziórendszer elvét. Az első fejezet színelméleti kérdésekkel foglalkozik, a második a színes televízió elvével, működésével, míg a harmadik fejezet a főbb rendszerek összehasonlítását adja meg. Befejezésül közli a Szovjetunióban folyó, előrehaladott kísérletek eredményeit, a bevezetendő színes televíziórendszer adatait.

Weber, G.—Weber, D.:
A MEG-EN

Gyakorlati vezető a házasság problémáit. A szerzők elmegyerő az élet és a fejlődés életének, a szexuális vágyak kibontakozásának fiziológiáját és pszichológiáját. Ezután ismerteti a fogamzás mechanizmusát, a fogamzásátást módjait, a terhességmegszakítás hátrányait és a szülés előnyeit.

Az Emberbarát Asztaltársaságtól — igazi érdekképviseleti szervezetünk megalakulásáig

A szakszervezeti politikai iskolák foglalkozásain mostanában sok szó esik a postások múltbeli harcáról. Az alábbi cikkünkben erről a témáról adunk tájékoztatást olvasóinknak.

1.

A XIX. század végén a kapitalista ipar és kereskedelem fejlődésével, maga a posta is nagy fejlődésnek indult, de ez a fejlődés nem segített a postás dolgozók nagy többségének gazdasági helyzetén.

Különösen a postaltisztok és szolgák helyzete volt nehéz, s így nem csoda, hogy ők voltak az elsők, akik szervezeten kívüli sorsuk javítását. Mai szemmel nézve, helyzetük szinte elképzelhetetlen volt. A budapesti levehordók reggel 5 óráig este 10 óráig szolgáltak. A vasárnapi szünnap ismeretlen volt. Szabadságot éveken keresztül nem kaptak, s mindezt betetőzte a vezetők embertelen bánásmódja. A legkisebb szabálytalanságot pénzbüntetés járt. A vezetők ebben az időben abban versengtek, ki tud több pénzbüntetést kiróni. A vezetőknek az alárendeltekkel való érintkezés szigorúan tiltott, mert ez tekintélyük csorbításának tekintették.

1893-ban ilyen körülmények között fogott hozzá 30 altiszt, hogy valamilyen szervezetbe tömörülve próbáljon helyzetükön javítani. Budapesti Emberbarát Asztaltársaságot alakítottak, amelynek célkitűzéseiben a következőket olvashatjuk: „Hazaifiaság, történelmi és társadalmi dolgok megbeszélése, a nyelvőpolása, a szegények felkarolása.” Az egyesület úgynevezett politikamentes egyesület volt, mert a postásokat tiltották minden egyéb szervezkedéstől. 1895-től az egyesületen belül titkos szervezkedés indult gazdasági célkitűzésekért. Ezeket a célkitűzéseket 1895. június 7-én a szervezet vezetői az országos főigazgató, Heim Péter elé terjesztették.

A követelések a következők voltak:

A folytonos pénzbüntetések korlátozása; az embertelen bánásmód megszüntetése; a szolgálati idő rendezése; vasárnapi pihenőnap biztosítása; a kézbesítőket megjelölő pléhtáblák megszüntetése; az anyagi helyzet javítása.

Az országos főigazgató és a küldöttség egy tagjának a tárgyaláson elhangzott szavait idézzük:

Heim: Hogyan merészelnek önök összeesküvést szőni munkaadójuk, az állam ellen? Ez az első eset és ezért elnézők leszünk, de ismétlés esetén a büntetőkönyv paragrafusai szerint fogunk eljárni.

Kelemen: De, könyörgök alássan, méltóságos úr, olyan nyomasztó a helyzetünk, oly csekély a fizetésünk, hogy tönkremegyünk családunkkal együtt, ha nem jő segítség.

Heim: Ne panaszkodjanak, én sem panaszkodom. Legyenek önök élelmesek, menjenek el házmesternek.

Kelemen: Engedelmet kérek, de ha egész nap dolgozunk, akkor nem nyitogathatjuk éjjel a kaput.

Heim: Hát mire való a feleségük? Nyitogassa az.

Kelemen: De feleségeink is dolgoznak nap-pal, és a gyerekekkel kell bajlódniuk. Továbbá azért eszednek alázattal, hogy holnap délig méltóztassék a határozatot velünk közölni.

Heim: Hogy mer maga pressziót gyakorolni? Hogy hívják? Én magát ezennel felfüggesztem.

A küldöttség többi tagjával is közölték, hogy azonnali hatállyal vidékre helyezik őket.

Az elutasítás és a küldöttség tagjaival való elbánsás hírére körülbelül 2000 altiszt sztrájkba lépett, s másnap ennek következtében leirhatatlan zavar volt a postán. A postaigazgatóság minden eszközt igénybe vett a sztrájk letörésére. Rendőrséggel és katonasággal verték szét a Szűnyog-szigetre (mai Népsziget)

Tanácsköztársaság alatt kifejtett tevékenysége elismerésül a Tanácsköztársaság Emlékéremet adományozta. A kiüntetés bal kézzel vette át. Ráncos, halványbarna a bőre, az ujjai vékonyak, végük behajolt, ellaposodott. Nádpálcával verte széjjel egy detektívfelügyelő 1919-ben.

GÁRDONYI BÉLA

Eredményes munka kellemes környezetben

A kirándulók és külföldiek tízezrei keresik fel Visegrádot, a Dunakanyar egyik legszebb helységét. Nem vált előnyre a helybeli postahivatalnak, hogy épületét a földényben, áprilistól augusztus végéig tatarozták, mialatt szükség, ideiglenes helyiségben működött. A munka ennek ellenére jól haladt, a második negyedévi tervet 109 százalékkal teljesítették — tájékoztatót bennünk Fröhlich József kirendelt hivatalvezető.

A csinosan rendbe hozott, vedonatú berendezés helyiségben szívesen dolgozik a hivatal hét főből álló kollektívája, akiknek összeszokott köréről a közelmúltban búcsúzott vezetőjük, Fazekas Kálmán, aki negyvenkét évi szolgálat után kezdte el jól megérdemelt pihenőjét.

Edesanyja ugyanitt dolgozott, az ő kívánságára lett postás tizenhét éves korában maga is. Husz évén keresztül dolgoztak együtt, amikor is átvette a hivatal vezetését. Szolgálatának évtizedei egybeestek a hivatal nagyarányú fejlődésével. A negyvenkét év alatt nagyon sok élménye akadt. Az 1956-os ellenforradalom idején egyetlen éjszákát sem töltött lakásán, a hivatalban aludt, ott őrizte a rábízott értékeket. Mint mindenkor, akkor is filléres pontossággal számolt el. Nagy fia elektromérnök, tanársegéd. Meleg mosollyal mondta: —

Életem igazi tartalmát a munkám mellett fiam érvényesülése adta.

Vogel Vilmosné pénztáros, hírlapkezelő 1959-ben egyik iskolai tanára ösztönzésére lett postás. Azóta is örül, hogy ezt a foglalkozást választotta. Válatzatos munkáját nagyon szereti, hiszen: — „Ahány emberben, annyiféle kívánsága van” —, és jó érzés számára, hogy mindenki óhajának eleget tehet.

Szedlacsek Ilona egyesített felvevő három év óta postás. Az idegenforgalom emelkedése, a kirándulók, üdülésre érkezők, „campingeselek” állandó áramlása sok többletmunkát jár — mondotta —, de boldogan végzi, mert szereti a „mozgalmas életet”. Annak is örül, hogy valamelyes német tudásával a külföldiek segítségére lehet. Most végzi az esti gimnáziumot, segédtiszt tanfolyamra készül.

A szociális ellátottsággal azonban baj van, hiába a szép új berendezés. Nincs mosdóház, közös mosdótálat használnak mindannyian, azt is a saját pénzükért vették. És egy kis tükör is kellene — hiszen csinosak és fiatalok. Szorgalmas és eredményes kollektívájuk azt is megérdemelné, hogy a két év óta rossz, a pulton csak dísznek álló képeslevelezőlap-automatáikat — többszöri kérés után — végre megjavítsák.

M. Gy.

vonuló sztrájkolókat. Elbocsátással fenyegették őket. Vidéki berendeléssel próbálták a munkát elvégeztetni. De ez sem járt sikerrel, mert a vidékiek nagy része is szolidaritást vállalt a sztrájkolókkal.

A posta vezetősége kénytelen volt elfogadni a feltételeket — legalábbis látszatra —, és mindent megígérték.

Igy sikerült a munka felvételére bírni az altiszteket. Azonban az ígéretekkel nem sokat valóstított meg. A kevés politikai tapasztalattal rendelkező postások első megmozdulása — helyzetüket tekintve — tehát nem sok sikerrel járt, de harcuk tanulságait felhasználták a későbbiek folyamán.

A reakciós rendszer szigorú megtorlással élt a sztrájk vezetőivel szemben. Az egyesület feloszlatták, a vezetőket vidékre helyezték, 126 sztrájkolót feketelistára tettek. De Heim főigazgató is belebukott a sztrájkba — őt is menesztették.

Ez volt a postás dolgozók első megmozdulása, amely, ha nem is vezetett teljes sikerre, de megmutatta, hogy minden erőszak és korlátozó rendelkezés ellenére, a postás dolgozók nem nyugodtak bele embertelen helyzetükbe. És tanulságot szolgáltat arra nézve is, hogy az összefogásban, a szervezetségben milyen erő rejlik.

2.

A Vörörs Csüörtököt (1912. május 23.) megelőző nehéz idők a postáság soraiban sem múltak el nyomtalanul. Annak ellenére, hogy a postásoknak, vasutasoknak, általában a közalkalmazottnak egyesülési és gyűlékezési joguk nem volt, a posta szolgái, altisztejei és műszerészei megtalálták a módját, hogy helyzetüket közösen megvitassák. Asztaltársaságokat alakítottak és igyekeztek ezekben tömöríteni munkatársaikat. Időközben, különösen a posta műszerészei közé, több, szakszervezeti múlttal és gyakorlattal rendelkező dolgozó is került, akik az asztaltársaságokban részt vevők megbeszéléseit megelőző irányba terelték.

Nem nevezhetjük ezeket az asztaltársaságokat forradalmi szervezeteknek, de hatásuk valóban érezhető volt a posta kétkezi munkásai között. Ez megmutatkozott abban is, hogy azon a forradalmi Vörörs Csüörtökön, a tüntetésen, a postásokat, a műszerészeket, az altiszteket stb. szintén ott találjuk a munkások tüntető soraiban, nemcsak Budapesten, de a vidéki városokban is: Szegeden, Debrecenben, Pécsen, Miskolcon, Nagykanizsán és másutt.

3.

Az 1917-es oroszországi események hírére hazánkban is egyszeriben fellendült a dolgozók küzdelme. Ennek jelei a postán is megmutakoztak. A Posta Takarékpénztár díjnokainak sztrájkjával indult meg a küzdelem, akik a vasárnapi munkaszünetet, a szabadságot, illetményjavításuk érdekében, valamint a durva bánásmód megszüntetéséért sikeres sztrájkot vívtak. Ez a sztrájk nem kis mértékben járult hozzá a kereskedelemügyi miniszter, gróf Serény Béla leváltásához is.

A sztrájkot követte a budapesti távbeszélő központok kezelőinek az a megmozdulása, amely az egyik legszebb fejezet a postás dolgozók mozgalmi történetében. A központok kezelőit olyan embertelen körülmények közt dolgoztak abban az időben, amelyet ma egyetlen szakszervezeti bizottság sem engedne meg.

A két budapesti távbeszélő központban, a József és a Teréz központban, 20 ezer előfizetőt kellett kézi kapcsolással kiszolgálni a kezelőknek, s minden egyes kapcsolásnál 4 kilogramm súlyt emeltek. Ugyanakkor a legelembb egészségügyi és szociális feltételek nem voltak biztosítva.

A szünet nélküli hajszában végzett munka meghaladta a kezelők erejét. A foglalkozási ártalmakból eredő ideg-, fül- és garatmegbetegedések száma magasra emelkedett. A helyzetet súlyosbították a háborús veszteségek, a hozzátartozók nélkülözése, a fokozódó drágaság, a rossz élelmiszerellátás, a jegyrendszer bevezetése stb. A telefonközpontokban nőtt az elégedetlenség.

1917 októberében a telefonkezelők képviselőletében, „tíz bizottság” kereste fel az igazgatóság vezetőjét, hogy türethetetlen helyzetük megjavítását kérje. Azonban csak az előszobáig jutottak el, az igazgató szoba sem állt velük; altisztjével elutasította a nők képviselőit. Ezzel betelt a pohár. A megalázó, durva elutasítás után a kezelők elhatározták, hogy másnap — a legnagyobb forgalom idején, 10 órakor — egyórás figyelemzavar sztrájkba lépnek.

Másnap reggel az igazgató és kísérete a rendőrség embereivel megszállták a nagy kapcsolótermet, de a kezelők sztrájkját nem tudták megakadályozni, pedig a „rábeszélés” egész dulakodásig fajult. A kezelők bátor magatartása győzelemre vitte a sztrájkot; az akkor éjszaka összehívott rendkívüli minisztertanács kénytelen volt részben eleget tenni a dolgozók követeléseinek.

(Folytatjuk)

A postás szabadakadémia

5. évfolyama elé

Ismeretterjesztő munkánkat ebben a tanévben a párt eszméi offenzívája által megszabott feladatok szolgálatába állítottuk. Tematikánk összeállításánál elsősorban a postás dolgozók világnézeti nevelésének sokoldalú és változatos lehetőségeit tartottuk szem előtt. Gondoltunk arra is, hogy a régi, hűségesen visszatérő postás hallgatók nemcsak változatos, de mélyebben járó ismereteket is szerezhessenek. Más oldalon viszont a tématernek vonzónak és érdekesnek is kellett lennie, hogy új hallgatókat

nyerjünk meg akadémiánk számára.

Témaválasztásunkat végül megszabták az a tény is, hogy látogatóink között felnőttek, technikai hallgatók, szülők, a Posta Oktatási Központ hallgatói vannak. Meg kellett találnunk tehát a mindenki számára megfelelő, érdeklődési körébe tartozó és ugyanakkor politikai céljainkat is szolgáló előadásokat.

Feladatunk eredményesebb megoldása érdekében néhány fontos előadássorozatot

előadás közvetlenül a világnézet kérdésével, a humanizmus problémájával, valamint a művészet és a valóság kapcsolatával foglalkozik. Más előadások viszont az irodalom és a művészet területéről (mai magyar és szovjet irodalom, modernség és dekadencia, stb.) az általános kérdéseket gyakorlati példákon keresztül elemzik. Ez a sorozat, amelyhez a TIT kiváló előadók biztosított, igen alkalmas arra, hogy a napi sajtóban és folyóiratainkban folyó elméleti viták megértéséhez segítséget adjon, hallgatókban a helyes marxista álláspont kialakítását elősegítse.

A világgazdasági előadássorozat korunk legégetőbb politikai kérdéseivel foglalkozik és külön értéke, hogy itt

kiváló újságírók az előadók.

Két érdekes természettudományi sorozat — „Sugárzások az ember szolgálatában” és „Felfedező úton a növényvilágban” — szolgálja a természet megismerését, a természetben működő erők jobb megértését.

A három évre tervezett művészettörténet, illetve világirodalmi sorozatunk utolsó évéhez jutottunk ebben a tanévben. A képzőművészetben az „izmusokat” is meg tárgyaljuk, míg a mai kor költészetét Majakovszkijjal és a szovjet lírával zárjuk.

A legtöbb postás dolgozó a földrajzi tagozatra iratkozott be. E szak népszerűsége nemcsak a témaválasztásnak köszönhető („Utazás a Föld különböző tájaira”), hanem a sok szép és vonzó filmvetítésnek is, amely az előadásokat kíséri.

A Szülők Akadémiája sorozatunk nemcsak a postás szülők, de a kerület iskoláinak szülői munkaközösségeinek érdeklődését is felkeltette. Több mint 500-an jelentkeztek előadásainkra és ez a szám még emelkedik. Mi az oka ennek a rendkívüli érdeklődésnek? Az iskolareform és az új nevelési terv — tudjuk — nemcsak az iskola belügye, hanem minden szülőt közvetlenül érint. Tematikáinkat az Országos Pedagógiai Intézet munkatársaival együtt úgy állítottuk össze, hogy azt a tanács oktatási osztálya a szülői munkaközösségek vezetői számára egyenesen kötelezővé tette. Néhány különleges,

magas színvonalú, speciális kollégium

teszi még változatosabbá a szabadakadémia tématervét. Devecseri Gábor Kossuth-díjas költő 16 előadásban a görög irodalomról beszél, míg Hegedűs Géza író, főiskolai tanár ugyanennyi előadásban a versstan alapgörméit ismerteti.

Külön helyet foglal el ismeretterjesztő munkánkban a technikumok hallgatói részére tartott előadássorozat, amely — mint a múltban — most is az iskolai oktató-nevelő munka szerves részét képezi.

A művelődési ház sokoldalú ismeretterjesztő tevékenysége mellett jelentős szerepet töltenek be a szakmai ankétok és a Posta Oktatási Központ hallgatói számára tervezett politikai és kulturális előadások.

Feladatunkat azonban csak akkor valósíthatjuk meg sikeresen, ha minél több postás dolgozó látogatja az előadásainkat, ha minél szélesebb körben hínthetjük el a tudást, az ismeret gazdag termő magvait.

A Központi Művelődési Ház szakszervezetünk segítségével igyekeztünk a terveknek megfelelő propagandát biztosítani, de kérjük ezúton is mindazokat, akiknek a postás művelődési színterjűre: segítse a fontos világnézeti nevelőmunkánk eredményes megvalósítását.

Dr. Káldor János
a Központi Művelődési Ház igazgatója

Dr. Jankovich Lajos

a József Attila Szabadegyetemmel közösen

szerveztünk meg.

A különféle sorozatokból külön kiemeljük a „Társadalomtudományi tagozatot” és a „Világpolitikai kérdések” c.

sorozatot. A társadalomtudományi tagozat átfogja mindazt a kulturális problémát, amely ma az érdeklődés középpontjában áll. Egy-egy

LOGI TANACSDAS

Az örökség visszatartása

Az örökös az öröklés megnyitása után (az örökhagyó halálát követően) az örökséget visszatarthatja. Az illetékes közjegyzőhöz intézett visszatartás azonban nem lehet feltételhez vagy időhöz kötött, illetékes részleges. Ebben a vonatkozásában csak a mezőgazdasági termelés célját szolgáló föld, az ehhez tartozó felszerelési tárgyak, az állat-

állomány és a munkaeszközök öröklése tekintetében tesz kivételt a törvény. Ezeknek öröklését az az örökös részlegesen is visszatarthatja, aki nem foglalkozik hivatásszerűen mezőgazdasági termeléssel. Az ilyen örökös tehát fenntarthatja az örökösi jogát a belterületi lakóházra, az ingóságokra és a készpénz hagyatékra.

J. L.

Az egyeztető bizottságok gyakorlatából

A Debreceni Postaigazgatóság egyeztető bizottsága azonos természetű ügyben, azonos indoklással elutasította az alaki szempontból nem alapos panaszokat. Nevezetesen az MNB debreceni és nyíri-

egyházi fiókja 5—5, a szolnoki MNB fiókja pedig egy postás dolgozó beszolgáltatásában talált 40-től 1800 Ft-ig terjedő hiányt.

Alaki szempontból elfogadható az EB indoklásának a következő része: „Tájékoztatóul közli a bizottság, hogy az MNB központja a Postavezérigazgatósággal és a Postaigazgatósággal együttesen hosszabb ideig tartó vizsgálatot és megfigyelést tartott a bankfiókban, ennek során gyanús körülményt vagy hiányosságot a postai beszolgáltatások feldolgozásánál nem észlelt. Ellenben megállapították a bank által közölt eltérések, hogy a postás dolgozók pénzkezelése nem megnyugtató, mert sok esetben találtak a beszolgáltatásokban többleteket és hiányokat. Ezért a panaszost el kellett utasítani.”

Az EB-határozat minden bizonnyal megfelel a formális igazságnak. A sommás elintézés nem lehet megnyugtató a káresetek ilyen tömeges előfordulása esetén, amikor 11 különböző személy állít két szervvel szemben eltérő tényállást.

Az általános tapasztalat, az országos átlagot figyelembe véve azt mutatja, hogy a beszolgáltatási hiányok más területen a legtrikább esetekben fordulnak elő. A beszolgáltatási hiányok ezekben az esetekben szükségszerűen pénztári többletként jelentkeznek. A dolgozókról ilyen tömegesen alig tételvezető fel, hogy kevesebbet tegyenek a beszolgáltatásba, mint amennyit az okiratban feltüntetnek.

Hol keletkezhetnek a hiányok?

1. a beszolgáltatás készítésénél;
2. útközben;
3. az átvételkor.

Nem állítjuk, hogy a hiány feltétlenül csak az átvételnél keletkezett, de hogy a fenti két csomópont körül sűrűsödnek, ez tüzetesebb vizsgálatot igényel már azért is, hogy az érdekelte dolgozók biztonságérzetüket visszakaphassák,

Szerkesztői üzenetek

B. I. Az az özvegy, akinek férje a házasság megkötésekor 60. életévét már betöltötte, ideiglenes vagy állandó özvegyi nyugdíjra csak abban az esetben jogosult, ha a házasságból gyermek származott vagy a házastársak, a házasság megkötése után, legálább öt évig együtt éltek.

G. S. A fegyelmi eljárás során felfüggesztett dolgozónak a felfüggesztés tartamára, de legfeljebb hat hétig a fizetése 50 százaléka jár. A hat hét letelte után, ha a fegyelmi eljárás még nem fejeződött be jogerősen, a teljes fizetésre jogosult a dolgozó. Az esetben, ha az elbocsátó határozatot megváltoztatják, a viszsztatartott bérre is jogosult a dolgozó.

TORNA

Tornászónk újabb erőpróba előtt állnak. A mesterfokú bajnokságon kell ismét bizonyítaniuk tudásukat. A gyakorlatok azonosak az előző olimpiai gyakorlatokkal. A postás lányok közül Makray Katalin és Hidekúti Jolán kívül a mesterfokú bajnokságon elindult még Bátor Vilmosné és Bognár Eva is.

KÉZILABDA

Férfi kézilabdázónk az I. osztályú bajnokság utolsó mérkőzésén a Beloiannisz ellen 43:13 arányú fölényt győzelmet arattak és ezzel a győzelemmel hat pontos előnnyel megszerezték a bajnoki címet. A bajnokság megnyerése

a postás csapatnak jogot ad az NB II-be jutásért folyó osztályozó mérkőzéseken való részvételre.

Női kézilabdázónk számára még nem fejeződött be a küzdelem az NB I-ben, de a hajrában már jobb teljesítményt nyújtva, a csapat továbbra is biztosította a helyét az NB I-ben. Az 1963. bajnoki évben több új játékoskal kiépítve új csapatot formálva kezdte meg küzdelmét a bajnoki pontokért a postás együttes. A tavaszi fordulóban mindössze hat pontot szereztek. Az őszi idényben már sikeresebben vették az akadályokat a postás lányok. Az eddigi mérkőzéseken hét mérkőzést vezettek el egy góllal. Ez a tény és az, hogy a gólarányuk jobb, mint az ötödik helyezett Győri Textiles lányoké, arra enged következtetni: az összekovácsolt, egységesebb csapat a jövőre nem a kiesés ellen fog küzdeni.

Hogyan készülnek fel a hírlapterjesztők az új feladatok megoldására

Pár nappal ezelőtt fejeződött be Balatánalmáiban több mint tíz év után első ízben — a háromszor egyhetes hírlaptovábbképző tanfolyam. Az első héten a megyei szervezők, mehv terjesztési előadók, a második héten a városi hírlapfelelősök, a harmadik héten az igazgatóságok hírlaposztályvezetői, mehv vezetői, vezérigazgatósági központi instruktorok és hírlapbiztosok vettek részt a szellemi „fejtagítón”.

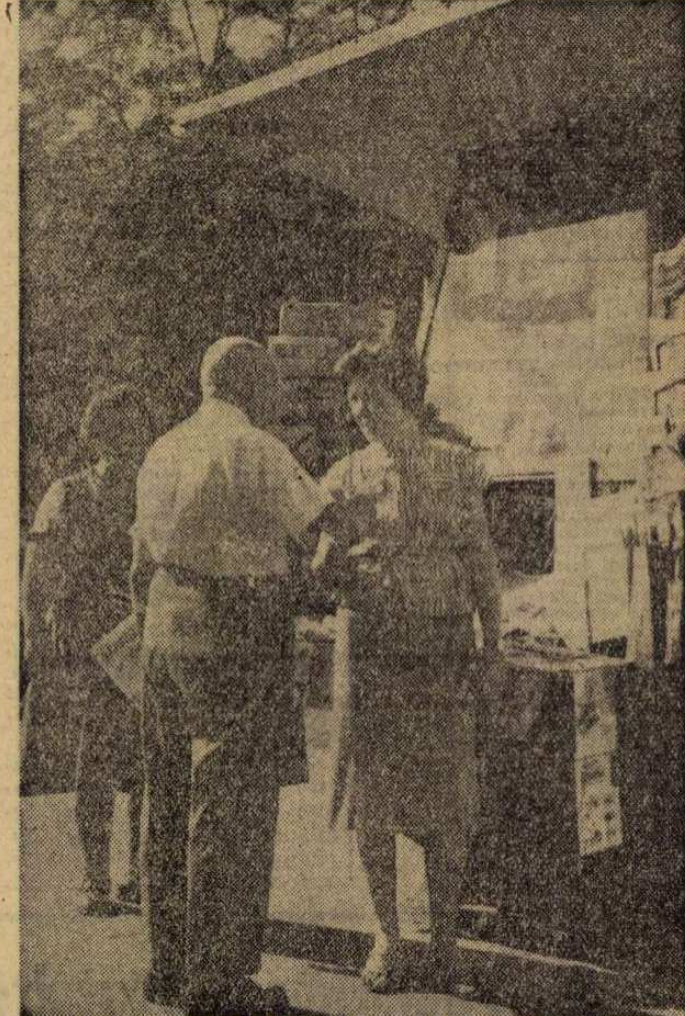
A tanfolyam első lépés volt ahhoz, hogy sikeresen megoldjuk azt a feladatot, amelyet pártunk a jövő évi és a távlati hírlapfejlesztési programban megszabott.

Úgy éreztük, hogy a tanfolyam elérte célját. A hallgatók — mint egyöntetűen megállapították — nagyon sok hasznos ismeretet szereztek.

— Nem gondoltam volna: jegyezte meg *Dévényi Dező* hírlapfelelős Keszthelyről —, hogy nekem, az egyik legrégebb hírlapfelelősnek tudnak újat is mondani. Kellemesen csalódtam. A nívó előadások mellett szólhattunk kis bajainkról, problémáinkról is. Meglepett, hogy hírlapvezetőink mennyire részletesen ismerik a postai hírlapterjesztési hivatali problémáit.

— Megértettük a feladatok és helyt is fogunk állni — szóltak hozzá *Bokros József* és *Mares József* szervezők —, de sok nehézséggel küzdünk máris. Túl sok a lapféltetés. A kézbesítők sok helyen túl vannak terhelve. A külön hírlapkézbesítő (betétes) alkalmazása csak szükségmegoldás. Elsősorban a létszámot kell emelni. Ezen túlmenően felül kell vizsgálni a kézbesítők, az árusok anyagi érdekelttségét is.

— Két és fél éve dolgozom a hírlapszolgálatban, örülök, hogy ide kerültem — hangzott *Bertók Károly*, Zala megye szervezője. — Megyém-ben sokat kell még tenni a szocialista tudat kialakítása érdekében. Ez a mi feladatunk.

Özv Czákó Vilmosné és lánya a Dimitrov téri hírlappavilonban nagy forgalmat bonyolítanak le

tunk is. Sajnos, szervező munkánknál sok nehézséggel ütközünk. Például számos gazdasági vezető nem fizet elő napilapra. Mit várjak akkor az egyszerűbb emberektől?

— Megértettem a fejlesztési feladatokat. Ez a tanfolyam, az itt tanultak, meggyőztek arról, hogy közös erővel jóval többre vagyunk képesek.

Hírlapos szaktársaink megnyilatkozásaiából a szakma szeretete áradt. Megértették, hogy munkájuk egyúttal na-

gyon jelentős politikai tevékenység is.

Befejezésül idézzük *Kirsch Jenő* somogyi szervezőnk szavait:

— Kellemes benyomással távozom a tanfolyamról. Jól érzem, hogy vezetőink időben ismertették velünk a hírlap terjesztés országos gondjait. Nagyon sokat tanultam, de a végrehajtásnál szeretnénk, ha időben megkapnánk mindazt a segítséget, ami ma még hiányzik.

Matúskai István

A tanfolyam részt vevői előadás közben

POSTÁS DOLGOZÓ
Kiadja a Postások Szakszervezete
Felelős kiadó: Besenyei Miklós
Rövitkár
Felelős szerkesztő: Dudás János
Szerkesztőség: Budapest XIV. Cházár Andráss u. 13. sz.
Telefon: 428-777
Megjelenik havonta
1000 példányban
Száma Lapnyomda, Budapest